

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Abonenti: do 30 peti 2 D, do 100 vti: 2D 50 p, večji inserti peti vti 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji: 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knjižna ulica št. 5, priloge. — Telefon št. 304. — Uredništvo: Knjižna ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34

Poslilina plačana v gotovini.

12. novembra l. 1926

Danes je obletnica rapalske pogodbe. Naši rojaki onstran meja pa se je spominjajo ob najhujšem divjanju narodne večine, pod katere vlado jih je potisnil nesrečni Rapallo.

Toda — brez pretiravanja lahko zapišemo, da praznujemo obletnico letos z lažjimi čustvi in svetlejšo mislijo nego katerikoli dosedanje leto. Fašizem divja onstran meja na tak način, kakor da ima opraviti sredi Libije v bednini beduini, nad katerimi se more znašati brez kontrole, brez ozirav, edino po instinktih svoje nekulture prirode. Naši nesrečni rojaki preživljajo v vrsti temnih dni najtemnejše dneve; vodja naše raje, dr. Wilfan je v ječi in pred enako usodo trepetajo na stotine sorodnikov, katerih krivda obstoja edine v njihovi — poštenosti, edinole v dejstvu, da so jih rodile jugoslovanske matere in da tega enostavnega dejstva niso hoteli zatajiti pod grobim fašističnim terorjem. Našemu kulturnemu razvoju uničujejo najskromnejše osnove, naš element se potiska na ono stopnjo, v kakršni se je nahajal človeški rod samo še v dobi prvotnega akulturiranja stanja.

Da, to je usoda jugoslovanske manjšine pod gospodstvom Italije. Teror italijanske državne oblasti je danes dosegel svoj višek, še bolj se ne more stopnjevati. In vendar nam danes ne silijo v pero turobne besede, v srcu kakor da je manj žalosti nego dozdaj. Toda ne polasta se nas apatija; še manj obup; — nasprotno, bolj kakor dozdaj gledamo veselo in samozavestno v bodočnost.

Bolj kakor dozdaj, smo danes izpregledali notranjo slabost fašizma. Saj stranka, ki mora v svrhu varnosti svoje vlade posegati po takih sredstvih, kakor to dela fašizem v najnovejši eri svojega terorja, je s tem pokazala vsemu svetu na najočistnejši način vso svojo notranjo vrednost, pa tudi vso svojo moč. Če so napram opozicijskim elementom potrebna tako drakonistična sredstva, se jih mora režim silno bati, drugače bi tak teror ne bil razumljiv. Mislimo to brez fraz in brez najmanjšega pretiravanja; proti elementom, ki so resnično premagani, postopajo zmagovalci obzirno; bijejo le po nasprotniku, ki je še za obrambo sposoben. Mussolini ima na svoji mizi soho velikega Cezarja, ki ga smatra za svoj vzor. Ko je Cezar premagal svoje sovražnike, je prišel z milostjo in z odpuščanjem, s pravico ter pridobivanjem, Mussolini pa divja nad razoroženim nasprotnikom najhujše. To ni po cezarsko, to je po, — da, to je baš po Mussolinijevo.

Zgodovina priča z železno neizprosno, da propade vsakdo, kdor se postavi v popolno nasprotje s tokom časa. Hujšega nasprotja duhu modernega časa, kakor je fašistični način vladanja, si je težko predstavljati. Ne more biti več nikakega dvoma, da so ljudje, ki vodijo fašizem, močje nenevarno majhnega in omejenega daru, zakaj sicer ne bi bile mogoče tako absurde metode. Vemo, da so se tudi veliki močje posluževali začasno teroričističnih metod vladanja, ali to je bilo ipak velikopotezno; današnja italijanska vlada pa se pred vsem svetom degradira in smeši s svojo pritlikavostjo. Močje s temi sposobnostmi in s temi vladarskimi darovi naj se gredo izživeti v abruške hribe ali na libijske oaze, moderna 40 milijonska država jih ima izpljuniti kot nagnit ogrizek.

Če le kdaj, velja danes za nas geslo Sursum corda! Z aretacijami dr. Wilfana je storil fašistična Italija za našo propagando po Evropi več nego bi mogli samo z bogzna kolikim trdom. Ni fašizem ona poplava, ki bo ugonobila naš življenj, marveč naš nacionalni odpor, ki je napram fašistom eno z odporom poštene italijanske opozicije, ki je eno z javnim mnenjem vse kulturne Evrope, ne samo ogorčene Francije in Jugoslavije, ta protifašistični odpor je ona poplava, ki bo pokopala pod seboj vse one, ki so si uzurpirali oblast nad našim življenjem in drugimi poštenimi ljudmi.

Zato nam je ob letošnjem rapalskem dnevu kakor da smo že na predvečer drugega dneva, ki se ne bo imenoval po Rapallu.

Samo še danes

Deviška Suzana

Predstave ob: 4., 6., 8. in 9.

«ELITNI KINO MATICA»

Narodna skupščina spontano obsoja fašistovski teror

Vsi poslanci proti divjanju črnosrajčnikov. — Značilen govor dr. Žerjav. — Vlada odklanja nujnost razprave o resoluciji proti fašistovskemu barbarstvu.

— Beograd, 12. novembra. Barbarstvo divjanje gorških fašistov proti slovenskim kulturnim organizacijam v Gorici, nadalje takoj nato sledeča aretacija prvobornih primorskih Slovencev dr. Wilfana in končno predstoječe deportacije primorskih Jugoslovenov na italijanske otoke v Sredozemskem morju in v italijanskih kolonijah, so izzvale v celokupni nacionalni in politični javnosti v Beogradu veliko in upravičeno ogorčenje. To ogorčenje se je tekotom večerajšnjega dne še stopnjevalo, ko so dospole nove podrobne informacije o italijanskih persekucijah. Mogočeno vti na javnost so napravile končno interpelacije, ki so jih vložili poslanci SDS dr. Žerjav, dr. Paleček in Gligorije Božović ter posl. dr. Hohnjec v imenu Jugoslovanskega kluba na zunanega ministra. Tem interpelacijam so se pridružile še senzacionalne izjave Stepana Radića, ki je včeraj nenadoma prisel v Beograd ter s precej drastičnimi besedami napadel italijansko politiko in italijanskega poslanika generala Bodrero.

Seja Narodne skupščine je bila otvorjena šele ob pol 12. Po uvodnih formalnostih in odobrenem zapisniku je bila prečitana interpelacija SDS rati dogodkov v Gorici in aretacije dr. Wilfana. Interpelacija je utemeljeval poslanec SDS Gligorije Božović.

— Beograd, 12. novembra. Današnja seja Narodne skupščine je potekla v izredno svečanem razpoloženju. Vsem poslancem se je poznalo na obrazih ogorčenje nad vandalizmom italijanskih fašistov, ki so se zadnje dni spozabili nad našimi rojaki v Julijski Krajini.

Posl. Božović je obrazložil celokupno italijansko politiko, ki nam skuša nakopati sovražnike na vseh frontah. Njegov patriotični govor je bil sprejet z viharnim odobravanjem. Globok vti so napravile njegove navedbe številnih napadov italijanskih oblasti in fašistovskih tolp na naše sorodake v Italiji. Posl. Hohnjec je v enakem smislu nastopil proti italijanskemu vandalizmu ter izjavil, da je sveta dolžnost poslancev, protestirati proti takemu ravnanju italijanskih oblasti z našim ljudstvom. Nato je govoril v imenu demokratske zajednice posl. Žika Rafajlovič, ki se je pridružil izjavljanjem predgovornikov izjavljajoč, da bi bilo nemoralno, ako bi ostajali indiferentni. Naša intervencija naj gre v korist sorodkov v Italiji in naj bo v mejah mednarodnih pogodb.

Črnogorski federalist Vuletić izpolnjuje izvajanja posl. Božovića in navaja nove primere italijanske pohlepne politike. Italija deli z ušnice, pozablja pa, da naš narod ne trpi za ušnice in da gorje tistemu, kateremu jih bo vrnil.

Novi finančni zakon

Kmetje iz poplavljenih krajev letos ne bodo plačevali dohododarine. — Druge važne določbe.

— Beograd, 12. novembra. S predlogom o državnem proračunu za leto 1927-28 je finančni minister izročil včeraj tudi finančni zakon, iz katerega posebej sledijo:

Priznati treba najprvo, da finančni zakon ne vsebuje odredb, ki se ne bi nanašale na finančne zadeve. Finančni zakon ima 191 členov.

Clen 77. pravi: Davčni obvezniki, katerim so poplave 1926 leta uničile posevke, ne bodo plačali dohodarine z dokladami za 1925 in 1926. leto.

Clen 102. pooblašča ministra prosvete, da uvede potom uredbe v smislu člena 94 ustave II. ostavek in po odobritvi od strani ministrskega sveta enotne učne načrte v vseh šolah, ki so podrejene ministrstvu prosvete.

Clen 155. pooblašča ministra trgovine, da v zvezi s pooblastilom člena 139 finančnega zakona za 1924/25. leto lahko premesti srednjo strokovno šolo za lesno industrijo v Daruvaru v kako drugo mesto kraljevine.

Clen 162. oprošča od obveznega zavarovanja po zakonu o zavarovanju iz l. 1922. vse osebe, zaposlene v državnih uradih in ustanovah razen oseb, zaposlenih v državnih delavnicah in industrijskih podjetjih. Te osebe so: dnevnikaři, pogodbeni uradniki, honorarni uslužbenci in delavci, ki so izvzeti na podlagi prvega člena od obveznega zavarovanja.

Poslanec nemške stranke dr. Moser izraža v svojem govoru svoje simpatije za zatiranje Slovencev in Hrvatov v Italiji. Dr. Moser apelira na kulturno javnost in Društvo narodov.

Veliko pozornost je vzbudil sledeči govor, vodja SDS posl. dr. Žerjav, o katerem je znano da posega v odločilnih momentih v skupščinsko razpravo. Zato so njegove besede zapustile še globlji vti na vso Narodno skupščino in ves avditorij. Dr. Žerjav je izjavil, da ne nomenijo naši protesti proti divjanju fašistovskih tolp proti našemu ljudstvu v Italiji vmešavanja v notranje zadeve Italije. Imamo pravico in veže nas sveta dolžnost, da zaščitimo nedolžne brate. Italija je na mirnih konferencah odklonila mednarodno zaščito prinadajočih narodnih manjšin, češ, da tako kulturna država, kakor je Italija, ne potrebuje mednarodnih obvez, ker bo že itak sama storila svojo dolžnost. Naša vlada naj opozori italijansko vlado na dejanja, ki so nezdržljiva s pačtom prijateljstva. Mi imamo pravico apelirati na ves kulturni svet.

Dr. Žerjav opozarja na karakteristični odziv, ki ga je povzročila vest o zblžanju med Francijo in Nemčijo v naši celokupni javnosti. Nemci imajo svoje sorodake v južni Tirolski, mi pa v Julijski Krajini. Na ta način se ustvarjajo dispozicije za enoten nastop in skupno fronto zatiranih narodov. Danes je Italija popolnoma izolirana. Govornik predlaga, naj bi se resolucija izročila posebnemu odboru, da prouči vprašanje ter izdela predloge za plenu Narodne skupščine. Skupščina je priradila govorniku viharne ovacije.

Med splošno napetostjo je stopil nato na govorniško trbuno minister za zunanje zadeve dr. Ninčić, ki je v imenu kraljevske vlade izjavil, da ne more sprčiti nemošči, če bi razprava resolucije v Narodni skupščini lahko škodila prijateljskim odnosom z Italijo. Pri teh besedah je nastal v Narodni skupščini strahovit odpor proti vladi. Poslanci so razburjeno mahali proti ministrskimi mizam ter ogorčeno protestirali proti nezasišnemu stališču kraljevske vlade. Opaženo je bilo, da zunanji minister dr. Ninčić to pot ni rabil svojega običajnega izraza, da se to vprašanje ne tiče nas in da se ne smemo mešati v italijanske zadeve. Dr. Ninčić je to pot odgovoril, da ne sprejema resolucije, ker bi lahko razprava o tem vprašanju v Narodni skupščini škodila prijateljskim odnosom z Italijo. Podpredsednik dr. Subotić je izjavil, naj se resolucija izroči zunanjemu ministru v nadaljno poslovanje.

Med viharimi protesti opozicije se je večina pridružila predlogu podpredsednika dr. Subotića. Prihodnja seja se vrši jutri dopoldne ob 10.

AVSTRIJSKO MEDNARODNO POSOJLO

— Dunaj, 11. novembra. Začetkom decembra odpotuje sekcijski šef dr. Schiller v Zenovo Dr. Schiller se bo pogajal z odločujočimi osebami Društva narodov radi novega mednarodnega posojila za Avstrijo.

Radić o fašistovskem terorju

Zanimiva Radićeva izjava o našem razmerju do Italije. — Poslanik Bodrero se mora po njegovem mnenju umakniti, ker ni sposoben.

— Beograd, 12. novembra. Stepan Radić je podal novinarjem senzacionalne izjave o Italiji in svojih poslednjih govorih, ki jih prinašajo današnji listi v celoti. Radić odgovarja na napade, katerim je bil izpostavljen radi svojega govora v Ogunu, Radić izjavlja, da ni napadel osebo Mussolinija, niti Italije. V njegovih govorih ni nikjer osebnih napadov na Mussolinija, nogo je kritiziral režim v Italiji. To ni več moja stvar, nego stvar humanosti, kajti sedanjí režim v Italiji krši osnovna načela humanosti. Imamo Društvo narodov, ki je bilo ustanovljeno v svrhu zaštite humanosti v Italiji se je dogodilo, da je bil Italčan 14 let mladenič, o katerem se se vedno ne ve, je-li atentator ali ne. Govoril se, da je Mussolini sam ukazal linčanje. Nastane sedaj vprašanje, ali lahko ostane Italija član Društva narodov. Duh evropske civilizacije nasprotuje terorju od zgoraj in od spodaj. Mussolini ne bo uspel, kakor ni uspel boljševizem. Mi se ne moremo ločiti od Evrope, od prvih ljudske civilizacije.

Odnosaji z Italijo so sedaj najvažnejše vprašanje naše zunanje politike in tu bo naše stališče zelo olašano, ako ostanemo v stiku z duhom ostale Evrope. Ne gre za spor med Mussolinijem in Radićem, med Radićem in Bodrerom, nego za razkol med Italijo in Evropo, med Italijo in človeštvom. Mi, ki verujemo v Italijo, v prosveto Italije, smo prepričani, da je Italija večja nego fašizem.

Divjanje fašistovskega barbarstva

Doslej aretiranih nad 6000 oseb. — Aretiranci bodo deportirani v afriške kolonije. — Konflikt med kraljem in Mussolinijem

— Trst, 12. novembra. Fašistovskemu nasilju je zlasti izpostavljeno prebivalstvo v obojnih krajih. Vsakdo, ki je le količikaj politično osumljen, je v nevarnosti, da ga zapro ali deportirajo. V vseh večjih krajih so izdali fašisti proskripcijske liste, v katerih imenoma pozivajo njim neprijetne osebe, da morajo tekom 24 ur zapustiti pokrajino ali Italijo sploh. Ugodnejšim osebam groze javno s smrtjo, ne da bi oblasti ukrenile le najprimitivnejše varnostne mere v zaščito državljanske svobode. Tako so fašisti v Gorici javno po mestu nabili razglas, v katerem pozivajo poslance gorških Slovencev Engelberta Besednjaka, naj se takoj izseli, sicer ne jamčijo za njegovo življenje.

— Rim, 12. novembra. O vzrokih aretacije poslanca Wilfana doslej ni bilo mogoče doznati nikakih podrobnosti. Narodne manjšine vseh držav, izvenšši Italije, so poslale Društvo Narodov brojne proteste ter zahtevale, da vzame v zaščito poslanca Wilfana kot predsednika kongresa narodnih manjšin. Solidarni nastop narodnih manjšin je napravil na italijanske službene kroge porazen vti.

Vsa društva narodnih manjšin v Italiji so razpuščena, premoženje in inventar zaplenjen, prostore pa so zasedli fašisti in jih preuredili v svoje strankarske pisarne, iz katerih dirigirajo preganjanje in nasilja. Vsega naroda v Julijski krajini se je polastilo veliko razburjenje in strah. Kakor se zatruje, bodo fašisti vse svoje nasprotnike deportirali v afriške kolonije. Po vseh mestih vlada največji teror. Govori se, da je bilo samo v zadnjih dneh aretiranih nad 6000 oseb.

— Rim, 12. novembra. Radi proslave kraljevega rojstnega dne je bila za včeraj, kakor vsako leto, napovedana velika javna parada vojaških čet. Vse priprave so že bile v teku, na predvečer pa je Mussolini kot vojni minister odpovedal vse parade. Razlog za ta ukrep še ni znan. Odpoved parade je napravila na celokupno javnost mučen vti, ker je to prvič, da se je opustila oficijelna proslava kraljevega rojstnega dne. Vršila se je le interna parada v vojašnici Macao, kateri je prisostvoval kralj skoro incognito in brez vsakega bleška in predstavnikov vlade. Spremljala ga je kraljica in princeznica Marija in Johana. Paradi je prisostvoval nadalje maršal Diaz, admiral De Ravel, general Giardini in predsednik poslanske zbornice.

Mussolini je izročil kralju čestitke italijanskega naroda in vojske telegrafskim potom, ker je vsekakor neobičajno in se doslej še ni nikoli pripetilo.

go fašizem. Ako protestira general Bodrero proti mojim besedam, tedaj je dobro, da se spomnimo, koliko je bilo v Italiji izvršenih barbarskih činov nad našimi sorodaki. Ako smo mi doslej pokazali samo disciplino in nismo protestirali, tedaj tudi oni nimajo pravice protestirati. Svoje stališče glede nettunskih konvencij smo precizirali pred vlado in pred dr. Ninčićem. To, da hodi poslanik Bodrero k podimnim resornim ministrom in zahteva ratifikacijo nettunskih konvencij, smatram, da je diplomatski foul. Radi takega nastopa bi se moral takoj odstraniti in madomestiti z novim poslanikom. On lahko intervenira samo pri ministru zunanjih poslov. Njegove intervencije pri resornih ministrih pa so neke vrste vmešavanje v naše notranje posle tako, da Bodrero ne bi smel dalje ostati na svojem mestu. General Bodrero se vede, kakor so se preje vedli avstrijski poslanci pod Obrenovičem. On pozablja, da tako ne sme več delati, ker to ni več predvojnja Srbija in ni dinastija Obrenovičev, marveč Karagjorgjevičev. Moje mnenje je, da general Bodrero ni sposoben za poslanika.

G. Pašić nikoli ne pove, kaj misli. To je treba šele uganiti. Kdor pa hoče to uganiti, mora biti tako pameten kot Pašić, ali pa še pametnejši. Zlo je v tem, da interpetirajo Pašića mali ljudje in ne epigoni. Le na ta način si lahko razlagamo napade Ljube Živkovića na dinastijo.

Radić v avdijenci

— Beograd, 12. novembra. Veliko senzacijo je vzbudila danes dopoldne dveurna avdijenca Stepana Radića, ki je ob 11.50 prišel na dvor v spremstvu Pavle Radića. Stepan Radić je bil takoj sprejet v avdijenci, ki je trajala točno dve uri. Ko je Stepan Radić zapustil dvor, so ga takoj obkolili novinarji ter ga vprašali, ali more podati izjavo o svoji avdijenci.

»Da, lahko vam dam izjavo brez vsake omejitve. Tekom te avdijence sem izpolnil svoječasn referat o Zenovi. Tudi smo govorili o nekih aktualnih političnih vprašanjih.« Stepan Radić je nato še pristavil:

»Lahko vam rečem še to, da krize ni in da krize ne bo...«

Novinarji so vprašali Stepana Radića, kaj bo z izpremembam v vladi.

»E, o tem se bomo prihodnjč porazgovorili.« Novinarji so nato še vprašali, kdaj odpotuje?

»Potujem v Zagreb zvečer ob 11.20. V kratkem se zopet vrnem, ker želi Nj. Veličanstvo, da prouči z menoj še neka gospodarska vprašanja.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA

Devize. Wien 797.93—800.93, Berlin 13.4615—13.4915, Budimpešta 793.50—796.50, Italija 230.99—232.99, London 274.65—275.45, Newyork 56.53—56.73, Pariz 185—187, Praga 167.70—168.50, Curih 10.9275—10.9575. — Valute: lira 225—227.

Effekti: 7% invest. pos. 1921 76—76.5, 2½% drž. rente 331—332, 331.50—332, Ljubljanska kreditna 143—150, Hrv. eskomptna banka 100—100.5, Kreditna banka Zagreb 100—102, Hipotekarna banka 56.25—57, Jugobanka 95—96, Prašedion 865—867.5, Drava Osijek 350. Sečerana, 400—420, Nihag 12, Slaveks 100, Slavonija 32—33.5, Trboveljska 335—345, Vevče 105, Agraria 43.50—44.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.14, Pariz 17.50, London 25.15, Newyork 518.625, Milan 21.35, Praga 15.35, Dunaj 72.20.

— Trst: Beograd 42.72—42.87, Curih 469—470, London 117.25—118.

Harem v Ljubljani

Grozen roparski umor v Ljubljani

Sejmar Primožič umorjen v svojem stanovanju v Rožni ulici. — Neznan storilec mu je s sekuro razklal glavo, pobral denar, zaklenil stanovanje in izginil.

Od zagonetnega umora trgovca Pičulina, ki je bil izvršen leta 1924 za Bežigradom, kriminalistika ni beležila v Ljubljani nobenega umora, kaj šele roparskega umora. Danes okoli 11. dopoldne pa je v znameniti prebivalce v ulici okoli šentjakobske cerkve in na Starem trgu vest, da so v Rožni ulici v hiši št. 11 v bližini Ložarjeve gostilne našli na zverinski način umorjenega sejmarja Karla Primožiča. Kdaj je bil umor izvršen, odnosno kdo je roparski morilec, še ni dognano, pač pa je policija našla nekatere sledove in je upati, da bo tudi morilec kmalu v rokah pravice. Umor je bil odkrit na sledeči način:

Umorjenčevi tovariši so zapazili, da je Karlo Primožič, njih zvesti tovariš, izostal najprej iz sejma v Višnji gori in včeraj iz velikega Martinovega sejma v Moravčah, katerega je redno vsako leto obiskoval, kajti ta sejem je bil glede na bližajočo se zimo zanj kot prodajalca izdelanih oblačil precej važen, ker je vedno napravil dobre kupčije. Njegovemu prijatelju I. Pičulinu, kakor tudi drugim sejmarjem, ki so postalo zelo sumljivo. Nekateri so ga pogrešali že delj časa, nekako od 4. t. m., toda večina je mislila, da je Karlo Primožič najbrže bolan in da je zato izostal na sejmihi.

G. I. Pičulin, ki ga je začela skrbeti Primožičeva usoda, je danes ob 10.15 dopoldne odšel v Rožno ulico na njegovo stanovanje v hiši št. 11. Primožič je stanoval na dvorščici v mali sobici. Stanovanje je našel zaklenjeno. Povprašal je hišno gospodinjno go. Jarc, kje je Primožič. Ker ta ni mogla dati pozitivnega odgovora, se je vsem zdelo zelo sumljivo in je ga Jarc dala drug ključ, s katerim so odprli Primožičevo stanovanje. Iz njega je buhnil neznošen smrad. Na tleh pa je g. Pičulin zapazil krvavo sekuro. Takoj je pohitel do bližnjega, na šentjakobskem trgu služboječega nadstražnika Colja. Ta je takoj odšel na kraj zločina ter pogledal situacijo. Bil je grozen prizor. Mala soba vsa v neredu, obleka in čevlji razmetani po tleh, neznošen mrtvaški smrad, toda trupla nikjer. Ko so odstranili s postelje v neredu razmetano obleko, so zagledali glavo. Bil je umorjen Karlo Primožič. Na glavi je bilo opaziti globoko rano. Nadstražnik Colja je takoj telefonično obvestil policijsko direkcijo, ki je poslala na kraj roparskega umora policijsko komisijo pod vodstvom pol. komisarja dr. Fackina. Komisija je ugotovila dejanski stan. Nato je odšlo v usodno stanovanje večje število organov kriminalnega oddelka. Ti so preiskali vso okolico, da bi ugotovili, kako je prišel morilec v Primožičevo stanovanje. Goto-

vo je, da je morilec ubil Primožiča s sekuro, ki je ležala na tleh, dalje, da je morilec umorjenega hladnokrvno pokril z velikim kupom izdelanih oblačil, da je vzel Primožičev ključ, nato vrata zaklenil ter izginil. Kdaj se je umor izvršil, se danes ne da točno ugotoviti. Niti ne, ali je bil umor izvršen po noči ali po dnevu.

Umorjeni sejmar Karlo Primožič je bil med ljubljanskimi prebivalstvom znana osebnost. Pod imenom »Karel« je bil znan povsod na Dolenjskem, Gorenjskem in Notranjskem v vseh krajih, kjer so se vršili večji sejmi. Star je bil okoli 55 let, rojen po izpovedi nekaterih njegovih znancev na Turjaku kot sin gozdarja. Že iz mladega je začel sejmariti in kupčevati; sprva je kupčeval z jajci, pozneje z manufakturo ter je zalagal kmete z obleko in perilom, kmetice pa z rutami in drugimi potrebščinami. Med ljubljanskimi manufaktursti, ki so mu dobavljali blago, je bil poznan kot soliden in dober plačnik. Bil je zelo štedljiv in iz tega je sklepali, da se je neznan morilec polakomnil njegovega denarja. Koliko mu je odnesel, ni mogoče niti približno ugotoviti.

Okoli poldneva so se pričele zbirati pred hišo skupine ljudi, ki so z napeto radovednostjo pričakovale vesti iz notranosti hiše. Čujejo se različni komentarji. Ljudje si pripovedujejo o zločinu fantastične reči. Okoli 12.30 je prišla sodno-policijska komisija, obstoječa iz preiskovalnega sodnika dr. Kresnika, pol. zdravnika dr. Pavla Avramoviča, pol. nadzornika Z. J. dele in zapisničarja sod. pripravnika Pelca. Ob brleči luči je komisija pričela s točno ugotovitvijo dejanskega stanja. Polagoma in skrbno so začeli odgrinjati odnosno odstranjevati kup nametane nove obleke. Sekira, ki jo je prvi zapazil vpokojeni stražmoister in trgovec Anton Pičulin, leži na kupu obleke in druge ropotije. Je to običajna sekira z daljšim ročajem, kakor jih rabijo stranke za sekanje drv. Ročaj je krvav. Morilec je Primožiča moral z vso silo udariti s topim delom, to je z glavo, ki je vsa krvava. Kakor izpoveduje hišna posestnica go. Jarc, je videla Primožiča še v soboto, od tega dne ne več.

Zverinski umor vzbuja v vsem šentjakobskem predmestju senzacijo. Fotografji so fotografirali vsak važen moment in predmet. Morilec je vzel sekuro iz neke drvarnice, ki je nezaklenjena, kakor so tudi vse ostale. Kako se je morilec pripravljal popolnoma nepoznan v Primožičevo stanovanje, je velika zagonetka. Tudi sledovi za njim, kolikor je bilo doslej mogoče ugotoviti, so neznatni.

Zanimivosti iz naših krajev

Nevarna roparska tolpa ogroža zagrebško okolico. — Samomor 10letnega dečka. — Prijet pustolovec. — Lekarna na ulici.

Včeraj smo poročali o izredno drznem roparskem napadu, ki je bil izvršen na Selski cesti št. 198 v Zagrebu, kjer sta ponoči dva roparja vdrla v hišo Matilde Delić in jo prisilila, da jima je izročila 2.400 Din gotovine ter razne dragocenosti. Ni še pojasnjen ta roparski napad, ki je silno razburil zagrebško prebivalstvo, že je bilo v sredo zvečer v zagrebški okolici izvršenih več drznih napadov na seljake, ki so se vračali z vozovi iz mesta domov. Okoli 21. se je proti kraju Sesveti vozil seljak Anton Jagatič iz Perpovca, za njim pa njegov brat Ivan. Izza Maksimira sta skočila iz jarka dva napadaleca in ustavila voz. Prvi je začel z vilami udrihati po Ivanu Jagatiču in ga udaril tako močno, da mu je zlomil desno roko. Nato sta zahtevala od bratov, da jima izročita denar in blago. Odvzela sta jima 750 Din. gotovine, nato pa sta ju poglala naprej. Malo kasneje se je po isti poti vozil Luka Vrljak, sluga in kočijaž trgovca Weinbergerja v Sesvetih. Imel je na vozu razno robo v vrednosti 8.000 Din. Naenkrat je opazil, da drvi za njim drug voz. Ko je voz dohitel njegovega, sta nenadoma skočila dva moška, ga napadla in obvladala. Nato sta ga preiskala, mu odvzela škafličico vžgalic in en dinar, raz voza pa sta pobrala vse blago in ga nato poglala v smeri proti Sesvetim. Malo kasneje ga je dohitel isti voz, na katerem sta popreje sedela razbojnika. Na njem pa je sedel sedaj neki invalid, ki mu je pravil, da sta razbojnika napadla tudi njega in zahtevala, da jima izročita denar. K sreči je imel denar skrit v protezi.

Napadeni seljaki in invalid so o napadih takoj obvestili orožništvo v Sesvetih. Z orožniške stanice je bila poslana močna patrulja, ki je preiskala vso okolico. Zagrebška policija je diržirala v ogrožene kraje cel štab detektivov in policistov, vendar doslej drznih napadalec še niso izsledili.

Napadeni seljaki in invalid so o napadih takoj obvestili orožništvo v Sesvetih. Z orožniške stanice je bila poslana močna patrulja, ki je preiskala vso okolico. Zagrebška policija je diržirala v ogrožene kraje cel štab detektivov in policistov, vendar doslej drznih napadalec še niso izsledili.

Maurice Bouer:

53

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

Nemara da bi ga celo ovadil orožništvo kot tat in razbojnika, kdo ve, da li ga ne bi obdolžil še hujših stvari? Zakaj Jobić je vedel, da teži grofovo vest velik zločin, čeprav so mu bile bližnje okolnosti neznane. Ali se mu ni nudila zdaj najlepša prilika, da uredi svoje stare grehe na račun Jobića?

Čim dlje je razgledal, tem bolj se mu je sumnja utrjevala. In čim dlje je tehtal zabojček, tem večjo vrednost je dobival v njegovih očeh, ki se od po-
hlepčnosti kar niso mogle odtrgati od valjivega plena. Njegov sklep je bil storjen in nobena sila na svetu ga ni mogla več omajati. Skrinjica mora biti njegova!

Ta sklep ga je navdal skoro z enakim veseljem kakor poprej pogled na zabojček, ko ga je odkril pod posteljo. Upanje na velikansko bogastvo mu je omamilo duha in ni se zavedal, da ravna na las tako kakor lovec v basni: zidal je gradove v oblake. Ne, h grofu Kerberviju se ne povrne več; njegovo oholo vedenje ga je vedno odbijalo. Tudi njegovi pajdaši ga ne bodo več

videli: on, milijonar, pa bi se družil z razčepanimi tihotapci! Poslej hoče živeti kakor gospod. Kdo bi se pehal z nizkotnimi posli, če mu ni treba, če ima listnico natrpano s tisočaki in ga svet vabi k uživanju! Še nočel se odpelje v Pariz, tam si kupi hotel in grad, palačo in vilo, vse kar mu bo srce pozelelo... In potem, da potem! Ha, to bo življenje!

In za dosego vseh teh bleščečih načrtov je bilo treba storiti le en korak. Ostaviti mu je bilo treba sobo, vrnit se po isti poti, kakor je prišel, na streho, pritrčiti laso za dimnik in se po vrvi spustiti na tla in izginiti v nočno temo.

En korak! En sam samcat korak, in njegov sen bo izpolnjen. En korak, in na en mah bo bogat, srečen in slaven!

En sam korak! Toda nenadna radost ga je tolikanj premogla, nepredvidena sreča mu je tako zamamlila duha in napolnila srce, da se od mogočnega razburjenja ni mogel odločiti. Treba mu je bilo storiti le en korak, toda glej, Jobić so naenkrat noge odpovedale pokorščino. Kaj se je zgodilo, da so mu kolena klecnila in zadrhtela v nepojmljivi grozi? Kaj mu je poglalo vso kri z lice in mu razširilo zenice v strahotno preprosto? Kaj je bilo toli grozotnega, da mu je oledenel mozeg?

Baš ko je hotel storiti odločilni ko-

V zvezi z drznim roparskim napadom na cesti Zagreb—Sesvete je policija včeraj izvedla temeljito racijo. Vse ozemlje od Maksimira do Sesvete je bilo preiskano v vseh smereh. Policija je preiskala gozdove, razne sumljive šupe, ciganske šotore itd. Racije se je udeležilo tudi 20 policistov na konjih. Stražniki in agenti so se šele pozno zvečer vrnili z racije, ki ni dala nobenega pozitivnega uspeha.

V Sv. Petru pri Ogulinu na Hrvatskem je nedavno vzbudil splošno senzacijo samomor 10 letnega Mile Ivočevića iz sela Brestovca. Deček se je vrget pod vlak, ki mu je odrezal glavo. Motiv samomora je bil neuspeh fanta v šoli.

Beogradska policija je prejela nevarnega sleparja in mednarodnega pustolovca Siegfrida Weissa in njegovo ženo. Weiss ima na vesti razne goljufije, zasleduje ga pa tudi državno pravdnštvo v Lübecku, kjer je pustolovec olajšal neko banko za 2 milijona Din. Na njegovo glavo je bila od nemške policije razpisana nagrada 20.000 Din, katere bo sedaj deležna beogradska policija. Weiss, ki je bil prijatelj v hotelu »Orient«, bo prihodnje dni izročen nemškimi oblastmi.

Beogradska lista prinašajo dolgo poročilo o zagonetnem samomoru 39 letne Parižanke Jeanette Pijon. Francozinja se je pred dnevi nastanila v hotelu »Orient«. Prišla je iz Aten in baje nameravala nadaljevati pot v Pariz. Že pri svojem prihodu se je Francozinja vedla tako čudno, da je vzbudila pozornost hotelskega osebja. V sredo popoldne so jo našli v njeni sobi s prestreljenimi grudi, a pri polni zavesti. O samomoru je bila takoj obveščena policija, ki je odredila, da so tujko prepeljali v bolnico. Mile Pijon je bila na policiji tudi zaslišana radi vzroka poskušnega samomora, ni pa dala nobenega odgovora na to vprašanje in je samo izjavila, da je to njena stvar. Njeno stanje ni jasno.

V Ljubljani je bila včeraj zopet de-
ložirana na Marijinem trgu neka družina. Ljudje so se zgrajali nad tem in marsikdo je pikro pristavil, češ, to je mogoče samo v Ljubljani. Ljudje so navadno prepričani, da drugod ni tako velike stanovanjske bede, kvečjemu še morda v kakem drugem večjem mestu. Toda tudi na deželi vlada ponekod občutno pomanjkanje stanovanj. To je občutil nedavno tudi lekarnar Jaroslav Bayer v Dobrici v Banatu. 32 let je stanoval v isti hiši, pred par dnevi pa so vaščani združaj zapazili njega in vso njegovo družino z opravo vred na cesti. Hišni lastnik ga je namreč radi nekega malenkostnega spora kratkotalo sodnijsko deložiral. Stanovanjski zakon ga ne ščiti in tako je moral brez pardona na ulico.

Zanimiva je tudi druga stran te de-
ložacije. Zakon predpisuje, da se nobena lekarna brez odobrenja ministrstva za narodno zdravje ne sme preseliti, odnosno premestiti, da mora biti noč in dan v obratu, da lahko ljudje vsak čas dobijo potrebna zdravila. — Na vse to se pa sodišče, ko je izreklo de-
ložacijo, ni oziralo. Razumljivo je, da lekarna na cesti ne more poslovati. Ker v celem selu ni drugega primerne prostora — lekarno pač ni mogoče namestiti v kak klet, ker bi se pokvarila vsa zdravila — je seveda ves okraj sedaj brez lekarn. Prizadeti lekarnar je

Enrilo

Splošno priljubljen
kavni nadomestek,
okusen i cenen.

Dobiva se v vseh
dobro asortirano
kolonijalnih trgovinah.

o tem obvestil ministrstvo za narodno zdravje s prošnjo, da intervenira pri sodni oblasti in razveljavi deložacijo, odnosno dovolji preselitev lekarn v kak drugi kraj. Prebivalstvo se boji, da bo moralo pozneje hoditi več ur da leč po zdravila.

Reklamne table na hišah in ulicah

Razglas mestnega magistrata.

Hišni posestniki dovoljujejo raznim
tvrdkam, podjetjem, trgovcem in obrtni-
kom, da na njihova poslopja, zlasti na naj-
bolj vidnih stenah, delajo najrazličnejše
kričeke reklamne napise, izbošajo table in
izložbene omarice ter izveske na dolgih
konzolah. Vse to se zgodi navadno brez
vsakega okusa in na način, ki ni niti naj-
manj v skladu s stavbami, ulico ali okolico.

Mestni magistrat je že ponovno po
časopisju opozoril javnost in hišne posest-
nike na nedopustnost takih reklam ter je
zahteval, da se vsaka reklama napravi sam-
o sporazumno z mestnim magistratom in
z njegovim dovoljenjem. To pravico po-
deljuje stavbenemu oblastvu, to je mestni
občini § 70 stavbnega reda za mesto
Ljubljano, kateri izrečno določa, da barva
poslopja ne sme žaliti estetskega čuta ter
zlasti ne sme škodovati očem s svojimi kri-
čečimi odsevom.

Glede razstavnih oken, izveskov in
drugih oznanilnih reklamnih sredstev, ka-
tera se razbošajo na vrata, okna, ograje,
stene itd., pa določa cestno - policijski red
(§ 75), da ne smejo do višine 2.20 m nad
hodnikom, pešpotom ali cesto molet več
nego 16 cm na ulice ali trgo. Vedno pa je
te stvari izbošati tako, da se mimoidoči
ljudje ne onesnažijo ali poškodujejo in se
ne plaši vprezna živina.

Jako važno je tudi iz javnovarnostnih
ozirav, da taki izveski od nobene strani
ne zakrivajo javnih uličnih svetilk, na kar
se trgovstvo in obrtništvo, zlasti v neka-
terih ulicah, prav malo ozira.

Tudi v višini nad 2.20 m ne sme molet
predmet čez hodnik. Za prekoračenje na-
vedenih mer je potrebno dovoljenje mest-
nega magistrata.

Občinstvo se ponovno opozarja na te
predpise. Proti njih kršilec se bo uvedlo
kazensko postopanje v zmislu stavbnih in
cestnopolicijskih predpisov. Razen tega pa
se bo odredila tudi odstranitev predmetne
reklame ali izboška na stroške hišnega po-
sestnika, odnosno dotičnega obrtnika.

Sport

Hazena

Zagreb — Ljubljana

V nedeljo 14. t. m. se petič sreča re-
prezentančna družina Ljubljane z jakim in
rutiniranim Zagrebom, ki predstavlja naj-
boljšo hazeno v naši državi. Tekma se vrši
v Ljubljani, in sicer popoldne ob 15.30 na
igrišču Ilirije. Ta velevažna in nad vse za-
nimiva tekma se pričakuje v vseh sportnih
krogih z največjim interesom, osobito ker
se računa na dober uspeh ljubljancem.
Nade, ki jih stavi sportna javnost v družino
Ljubljane, so v veliki meri upravičene, saj
so vse ljubljanske družine dosegle v letoš-
nji sezoni izredno visoko formo, ki bo de-
lala Zagrebčankam mnogo preglavic, ako
bodo hotele tudi tokrat odnesti zmago. —
Ljubljano bo zastopala kompletna Ilirija,
ojačena z Atenašcio Saplovo v obrambi.
Mislimo, da je to najjačja postava, ki jo
Ljubljana momentano more postaviti, ter
samo prepričani, da bo znala z uspehom re-
prezentirati belo zelene barve ljubljane. V
predgri nastopi ob 14. uri dvojce nogomet-
nih moštev.

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek,

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortirano

kolonijalnih trgovinah.

Prosveta

Opereta Terezina

Mlajši dunajski operetni šol (Eysler,
Reinhardt, Lehar itd.) je začel konkurirati
takrat Berlin. Oskar Strauss in talentirani
Fall pa sta prevzela od Dunajčanov popo-
lnočno točno vse njihove lastnosti. Tudi
»Terezina« nosi na sebi žig stopnjujočega
propadanja v tekstu in glasbi. Delanje —
historično ali nehistorično — je reвно,
pred razvozljanjem konflikta precej spolz-
ko, garnirano z neresničnim sentimental-
nostjo, polno karikature zunanje karakte-
ristike, slabih rim in topih verzov v pes-
mih, za lase privlečenih dovčipov, frivolno
popranih, idiotičnih enoumih dvomnostih.
Glasba neduhovita, neoriginalna, koreogra-
fija smešna, kostumi kolikor mogoče
maskeradni, napihnjeni itd. Po »Grofici
Marici« ne pomeni »Terezina« na našem
odru koraka navzgor in naprej, če je v tem
žanru ta sploh mogoče. Nositelji glavnih
vlog: Poličeva, Ribičeva, Gregorin, Dre-
novc, Povhe, Peček so se sami neredko
dolgočasili, še dosti bolj pa resnejša publi-
ka, ki je ni bilo kar nič mnogo. Nisem niti
najmanj moralist, no, to, kar se prilega
včasih v razposajeni, zelo mešani družbi,
se ne prilega vedno na odru, zlasti če
pride iz ženskih ust. Dvomljivo zaslug
šibkega prevoda ima g. Povhe. G. Švabi
bi prav od srca privoščil zanimivejšega de-
la pri pultu. — E.

»Tannhäuser« za red D. Danes v pe-
tek ob pol osmih zvečer se poje v ljubljans-
ki operi Wagnerjeva opera »Tannhäuser«
za abonente reda D. Zasedba je ista kakor
pri vseh dosedanjih predstavah, le mesto g.
Betetta poje Harmana g. Rumpelj. Jutri v
soboto je opera radi simfoničnega koncerta
opernega orkestra zaprta.

Šentjakobski gledališki oder. Sobota,
13. novembra: Vozel. Premijera. Ob 20. —
Nedelja, 14. novembra: Vozel. Reprija. Ob
20. uri. — Predprodaja vstopnic v kavarni
Zalaznik.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Petek, 12. novembra 1926; kato-
ličani: Martin p.; pravoslavni: 30. oktobra,
Miljutin, Zenobije; muslimani: 6. džuma-el-
ula 1345; židje: 6. marhešvana 5687.

Jutri: Sobota, 13. novembra 1926; kato-
ličani: Stanislav; pravoslavni: 31. oktobra,
Stahije; muslimani: 7. džuma-el-ula 1345;
židje: 7. marhešvana 5687.

DANŠNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: »Drugi breg« C. —

Opera: »Tannhäuser« D.

Kinematografi: Matice: »Deviška Suzu-
na«; Dvor: »Nana«; Ideal: »Dunajski sreca«.

Nočna služba v lekarnah.

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Ustar,

Sv. Petra c.; Jošt, Celovška c.

Jutri: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Go-
spodarska cesta.

XIII.

Rešitev.

— Kaj zdaj? je odvrnil z zlobnim
usmevom Noisy. Zdjaj je vrsta na meni,
da odigram vlogo duha do konca. Zdi se
mi, da vam silne vloge nič kaj ne pri-
jajo, mojster rokovnjaški!

Orožniki so obkrožili bandita, ki se
je še s poslednjim pogledom resignacije
ozrl na dragoceno skrinjico.

Noisy je prestregel njegov pogled in
je vzel železni zabojček v roke.

To in ono

Kdo je Riccioto Garibaldi

Vitez častne legije in član unije onih, ki so preživeli garibaldovski polk v Argonah. Kapitan Marabini, je dal »Petit Parisien« zanimive podatke o osebnosti Ricciota Garibaldija. Kapitan Marabini pripoveduje med drugim sledeče: Riccioto Garibaldi je bil navaden kapitan v polku Garibaldovcev. Med svojimi šestimi brati, ki so se udeležili slavni boj, je bil Riccioto edini strahopetnež. Čim je bil polk Garibaldovcev l. 1915 razpuščen, je ponudil Riccioto svoje usluge francoski vladi. Izdelal je zelo kompliciran program glede organizacije revolucije v Italiji, ki naj bi vodila k udeležbi Italije v evropski vojni. Toda francoska vlada je ta načrt odklonila in tudi Riccioto glede službe ni prišel na svoj račun. Ko je prišel Mussolini na krmilo, je Riccioto mislil, da je prišla njegova ura. Diktatorju je poslal pozdravno brzojavko, v kateri pravi med drugim: »Rdeča srca pozdravlja črno srca.« Takoj nato je odpotoval v Rim. V Rim se je napotil kot navdušen fašist, iz Rima se je vrnil kot zagrižen sovražnik fašizma. Najbrž je imel v Rimu smolo.

Od njegovega povratka iz Rima datira vse sovražstvo do fašizma in Mussolinija. Riccioto je porabil vsako priliko, da pokaže svoje sovražstvo in zaničevanje napram Mussoliniju. Unija dobrovoljcev, ki so preživeli Argone, je Ricciota izključila. L. 1925 je imel Riccioto stike z bivšim italijanskim socijalističnim poslancem Zanibonijem. Preiskava, ki so jo vodila italijanska sodišča, je dognala, da sta si Riccioto in Zaniboni pošteno razdelila 300.000 frankov, ki jih je poslala amsterdamska internacionala. Kmalu so pa začeli Ricciotovi prijatelji dvomiti o njegovi iskrenosti in zvestobi. Riccioto je ostal malone sam.

Kapitan Marabini je zaključil svoje informacije z značilno trditvijo, da je Riccioto Garibaldi garjeva ovca, ki žre iz vseh jastli.

Boljševiška špijonaža v Pragi

Kakor smo že včeraj kratko poročali, so odkrili v Pragi boljševiško špijonažo, ki je zbudila v češkoslovaški javnosti splošno pozornost. Aretirani invalid J. Šimanek, član komunistične stranke, je bil zaposlen v litografiji deželnega vojaškega poveljstva, od koder je odnašal razne poverljive dokumente in jih prodajal sovjetskemu zastopniku. Oblasti so ga že delj časa zasledovale in naposled je bil aretiran. Po hišni preiskavi je moral hoče noče priznati, da je ukradene dokumente prodajal nekemu gospodu iz sovjetske misije, s katerim ima dogovorjen sestanek. Policija mu je pod strogim nadzorom sestanek dovolila. Na dogovorjenem kraju ga je čakal namestnik šefa konzularnega oddelka v sovjetskem poslanstvu Dimov. Šimanek mu je izročil zavoj in Dimov je takoj izplačal za uslugo 1000 Kč. Policija je oba zadržala, toda v preiskovalnem zaporu je ostal samo Šimanek, kajti Dimov uživa pravice eksteritorialnosti.

Dimov je baje tudi praški eksponent slovitte čezvračke (G. P. U.). Praška volunska afera je torej ponovno dokazala, da ima čezvračka v evropskih državah svoje tajne agente. Sovjetsko poslanstvo v Pragi ma svoje uradne prostore v vili »Terezi«, kamor se stekajo niti vseh dosedanjih volunskih afer. Poleg Šimaneka in nekaterih drugih

kompromitiranih komunistov je bil aretiran tudi neki Vodička, po poklicu mesar, ki je pa že davno opustil svojo obrt. Vodička je vstopil spomladi l. 1916 v češkoslovaško armado v Rusiji. Pri umiku preko Volge je bil član vojaškega oddelka in legijonarji mu očitajo, da je bil so-kriv tragične smrti polkovnika Šveca. Radi prevratnega delovanja ga je obsodilo sodišče l. divizije v Irkutsku na pet let težke ječe. Kazen je preslal samo deloma. Čim so ga izpustili, je začel znova organizirati komunistične legijonarje.

Svoje delo je nadaljeval Vodička tudi po povratku v domovino. Med legijonarji je ustanovljal komunistične celice in kmalu je postal tajnik legionarsko-komunistične organizacije. Lani je bil obsojen radi hujškanja vojakov na 2 meseca ječe. Kmalu nato se je moral zagovarjati s 6 komunisti radi zločina veleizdaje. Takrat je šlo za znano Driak — Vodičkovo volunsko afero. Kazenski senat je Vodička sicer oprostil, toda vrhovno sodišče je odredilo ponovno obravnavo, do katere pa ni prišlo. Vodička se je mirno izprehajal po Pragi, dokler ni bila odkrita nova volunska afera.

Obenem z Vodičko sta bila aretirana tudi J. Šprinzi in V. Koubek, oba iz Prage. Bila sta kompromitirana tudi pri Driak-Vodičkovi aferi. Koubek je tajnik »Mednarodne rdeče pomoči«. Osem aretiranih volunov je policija v torek popoldne izročila sodišču. Državno pravdnstvo je odredilo nadaljnje aretacije. Komunistično »Rude Pravo«, ki je bilo po aretaciji Vodičke zelo ogorčeno, je postalo naenkrat skromno.

Double blago

zajamčeno angleškega izvora, s krasno podlogo. Je uvozila in oddajala vsako množino najceneje trdka DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Vojna proti visokim ovratnikom

Parizani so napovedali visokim trdim ovratnikom vojno. Seveda jih nihče ne sili nositi visoke ovratnike k navadnim oblekam. Pač pa so ti ovratniki predpisani k smokinu in fraku. Ker pa nosijo v Parizu smokinge celo komunisti, izvzemši Cachina, je to vprašanje zelo važno. Da bi popularizirali svoj pokret, so nazvali Parizani svojo bojno organizacijo: Liga proti pasjim ovratnikom. Predsednik lige je odlični pisatelj Romain Coolus, v odboru je elita pariške družbe. In da bi bil odpor proti visokim ovratnikom čim uspešnejši, so Parizani proglasili, da so te ovratnike izumili Angleži. Trdi visoki ovratniki so se res pojavili koncem 18. stol. v Angliji. Angleži so jih začeli nositi zato, ker so imeli golše, ki gentlemenu ne pristojajo.

Za časa revolucije so prevzeli Parizani to modo, ki se je ohranila nad sto let. Pisatelj Maurice Verne je začel sicer že pred vojno kampanjo proti visokim ovratnikom, toda uspeha ni dosegel. Vprašanje je, da-li bo uspešen boj, ki ga je začela liga proti pasjim ovratnikom. Moški v tem pogledu niso preveč korajžni, z druge strani so pa tudi oni več ali manj sužnji mode. Zanimivo je, da nima noben Parizan toliko poguma, da bi se pojavil v družbi s smokinom in mehkim svilenim ali navadnim ležem.

ovratnikom. Vsi čakajo, da razstavi kakšno modno trgovino ovratnike k smokinu v smislu paragrafov nove lige.

Sam predsednik lige Romain Coolus je nosil povodom slavnostnega govora pri ustanovitvi Lige visok ovratnik. Na vprašanje, zakaj ne nosi mehkega ovratnika, je odgovoril, da odide takoj po ustanovnem obnem zboru večerjat s prijatelji, ki niso člani lige in bi se mu utegnili smejeti. Vidimo torej, da so moški pravi figarji. Zenske bi bile gotovo pogumnejše. One bi se nalašč pojavile v družbi v novi obleki, čeprav bi v modnem svetu še ne bila priznana. Pogum je tem bolj umesten, ker gre za odstranitev trdih ovratnikov, ki delajo moškim čisto hude preglavice.

Črna magija na Kitajskem

Ga. Hosie, ki se je te dni vrnila iz Kitajske v London, je pripovedovala uredniku »Sunday Express« zanimive reči o vplivu črne magije na kitajsko državljansko vojno. Ga. Hosie je vdova po trgovskem atašeju na Kitajskem siru Alesandru Hosie. Bila je rojena na Kitajskem in zato pozna vse kitajske običaje. Novinarju je pripovedovala med drugim sledeče:

Oba glavna kitajska bojevnika, Čankajšek v Mandžuriji in Vupeju na jugu, verujeta v moč astrologov in magije. V svojih taboriščih prireja vsak večer seance, na katerih jim dajejo magi naveste iz skrivnostne kitajske knjige o magiji in astrologiji (knjiga izprememb). Nihče ne ve, koliko je ta knjiga stara. Nastala je v predhistorični dobi. Ta zagonetna knjiga predstavlja peklensko moč, ki vpliva na usodo sodobne Kitajske. Niti Čan, niti Vupeju ne stori nobenega koraka brez nasvetov, ki jih dajejo magi na podlagi te knjige. Nekoč se je skrivaj Vupeju pet dni v Pekingu v strahu pred atentatom, toda zgodilo se ni nič. V tem času je njegov mag prečital v knjigi sprememb, da so ti dnevi nesrečni.

Tako naletite na Kitajskem v 20. stol. povsod na stare vraže. Ruski boljševiki dobro poznajo to slabo stran Kitajske. Kitajska noče biti niti rdeča niti angleška. Kitajec vzame boljševiški denar in se smeje svojim sužnjem v Moskvi.

! HAREM !

Plesna manija

Madžarski psihijatri so imeli te dni v Budimpešti IX. kongres, na katerem je predaval vseučiliški docent in psihijater dr. Artur Sarbo o novih teorijah glede delovanja centralnega živčevja. Pod tem znanstvenim naslovom se je pa pečal predavatelj v prvi vrsti s plesno manijo, ki se v Evropi vedno bolj širi. Strašne posledice svetovne vojne so ustvarile med evropskimi narodi neko čudno psihozo, ki se izraža tudi v kretanjih. Uničenje gospodarskih in kulturnih vrednot, bližnja smrti in splošna nervoznost v pričakovanju nečesa neznanega je ustvarila duševno stanje, ki se skuša osvoboditi vseh teh neprijetnih zunanjih vplivov.

Tako je nastala plesna epidemija odnosno manija. Ni dvoma, da so začele prevladovati v modernih plesih primitivne kretnje in da so postali plesi groteskni. Sodobna godba je prav tako pretirano ritmična, kakor je bila godba primitivnih narodov. Groteskni značaj se opaža tudi v umetnosti, slikarstvu, kiparstvu itd.

× **Avto med dvema tramvajema** V sredo popoldne je zavozil avto nekega praškega tovarnarja med dva tramvaja. K sreči se ni pripetila večja nesreča. Dve ženski v tramvaju sta se tako prestrašili, da sta dobili živčne napade. Lahko ranjena je bila samo tovarnarjeva žena.

× **Vulkan na San Salvadorju bluje** Iz San Salvadorja poročajo, da je začel bluvati vulkan Izalco. Doslej je našlo v lavi smrt 37 oseb. Prebivalstvo okoliških vasi se je v paniki razbežalo na vse strani.

× **Orkan porušil solo** Iz Washingtona poročajo, da je orkan do tal porušil solo v La Plata. Pod razvalinami je našlo smrt 12 otrok in 2 učitelj. Orkan je porušil poslopje kakor igračo.

× **Poneverba v dunajskem konzumu** Ravnatelj hranilnega oddelka prvega dunajskega konzumnega društva Franc Machek je bil aretiran radi poneverbe 150.000 šilingov

(1.200.000 Din). Denar je porabil deloma za svoje razkošno življenje, deloma pa za razne spekulacije.

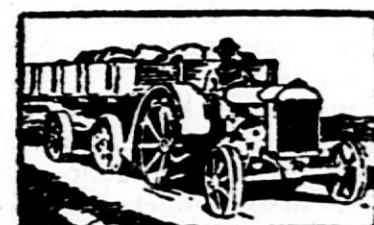
Harem v Ljubljani?

Zahvala

Podpisani Franjo Trtnik, posestnik, Ljubljana, Cerkvena ulica št. 1, se tem potom najiskrenejše zahvaljujem p. n. Jugoslovanski zavarovalni banki »SLAVIJA« za njeno točno in kulantno postopanje pri cenitvi škode, katero sem utrpel po požaru z dne 30. oktobra 1926. Vsled njene točnosti in kulantnosti jo moram kot jugoslovanski zavod vsakomur in v vsaki okoliščini najtopleje priporočati.

V Ljubljani, dne 11. novembra 1926.
Franjo Trtnik.

SOSED JE in . . . VI!

Cena traktorja
Din. 37.500.—
Franko Rakek
Zaščitnik blata ekstra
Cena neobvena

Dobro orijentirani kmetovalci, kateri opravljajo svoja domača in poljska dela s pomočjo Fordsona, vedo, da je Fordson bodisi kot stabilni motor, bodisi kot traktor (vlačna sila: 10 ton) brez primere; da on vsako delo bolje in hitreje opravi kot več vprežne živine skupaj in kar je zelo važno, da je izdelek za njega samo traktor, kadar dela. Fordson obdeluje v štirih urah jeden celi hektar.

Fordson
Izdelek od Ford Motor Company

Obljučite že danes jednega izmed naših brezštevilnih zastopnikov v državi.

ZASTOPSTVO za SLOVENIJO:
Ford American Motors Ltd.
DUNAJSKA C. 9
Telefon 477. Telegrami „Amot“

Moja žena in jaz

sva istega mnenja in tudi Vi boste strmeli, vi deči, kako postaja Vaše lice mladeniško sveže, Vaša koža gibka in baržunasto mehka, in Vas lasje s svojim izgledom vedno bolj veselo, če Vam bodo kakor tudi nam dnevno rabili:

Fellerjeva mila zdravja in lepote z marko »Elsaa«, najplemenitejša kakovosti vsebuje medicinsko preizkušeno dobro delujoče sestavine, ki se vpijejo v kožo in jo zlahkne. — Poizkusite enkrat: Elsalilino mlečno milo, Elsa rumenjakovo milo, Elsa glicerinsko milo, Elsa boraksovo milo, Elsa katransko milo, Elsa milo za britje in nikdar ne boste hoteli uporabljati drugega mila.

Za poizkus 5 kosov Elsamila že z zavojnino in poštino vred 52.— dinarjev.

Te cene se razumejo le, če se pošlje denar vnaprej, ker se proti povzetju poština zviša za 10.— Din.

Naročila naslovitrazložno takole:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Donja Stubica, Elsatrg 238, Hrvatska.

Premog - drva

ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. —
Telefon 220 T-53

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja izdaja tedaj se odlikuje po bogati vsebini in alikah. Opazujemo na dvajset sple, ko je mora vsak čitatelj, da bo vedel kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes slovenski Slovenci.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici.

J. Blasnika nasl.

tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg št. 12

Zastopnika

za Slovenijo, s sedežem v Ljubljani, išče veliko parobrodarsko društvo. Reflektanti morajo biti Slovenci; želi se, da poznajo izseljevalno stroko. — Ponudbe pod Zastopnik/3217 na upravo »Sl. Naroda«. 3217

Gospod (vpokojenec) zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, dober računar išče službo kot skladiščnik. — Ponudbe pod »Vporabna moč/3219« na upravo »Sl. Naroda«.

Vrednostne papirje

predvojne, vseh vrst, tu in inozemske, drž. dež. mestna posojila, železniške obligacije, prioritete, rente, srečke itd. — kupuje najkulantneje — »YER Co., komercialna družba, Ljubljana, Kongresni trg 9 (na vogalu Kino Matice). 3189

Spretni zastopniki za Jugoslavijo se iščejo. Dnevni zaslužek 1000 dinarjev. Predstaviti se: Hotel Slon, II. nadst., soba 72. 3240

Tehnik,

specialist za projektiranje električnih naprav ter organiziranje električnih zadrug in industrijskih obratov — išče primernega mesta — Ponudbe pod »Organizator 3156« na upravo »Slov. Naroda« 3156

Lepo sobo

opremljeno, s posebnim vzhodom — oddam s 1. decembrom. — Na slovo pove uprava »Slov. Naroda«. 3235

20—30.000 Din brezobrestnega posojila dam za stanovanje 1 do 2 sob s kuhinjo, event. dve prazni sobi s soup. rabo kuhinje v mestu ali na periferiji, za takoj ali s 1. III. 1927. Predpogoj vključba na prvo mesto. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Mira stranka/3237«.

Hiša ali vila

eno- ali dvodružinska, dobro ohranjena, v mestu ali na periferiji se takoj kupi — Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Naroda« pod »Lepa lega/3225«.

Spalna oprava

kompletna, iz mehkega lesa ter železnega postelja — ugodno naprodati. — Ponudbe pod »Spalnica 3201« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Pisalna miza

(amerikanski sistem), košila (oljnat oši) v dobrem stanju — naprodaj. Naslov pove upravo »Slov. Naroda« 3214

Majhna hišica

na Gorenjskem ob železnici, velik vrt in nekaj zemljišča takoj naprodaj. — Ponudbe pod »Hišica 3200« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Makulturni papir

kg a Din 5.—

prodaja uprava Slov. Naroda

Za krojače!

Izšla je nova velika

- Knjiga krojaštva -

za samouk v prirojanju. — III. izdaja v slovenskem jeziku. — Vsakemu krojaču neobhodno potrebna, ker vsebuje vse, kar mu je treba vedeti. Opis knjige se dobi brezplačno pri

A. KUNC, Ljubljana — Gosposka ulica 7

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOV!

Zajamčeno čistovolnene moške — in damske blagove — zadnjih novosti —

iesensko in zimsko sezijo —

razpošilja najbolj renomirana zaloga tvernice sukna

SIEGEL-IMHOF, Brno

Palackého tř. 12

Največja izbira. Najnižje tverniške cene. Najsolidnejši zvršilev vseh naročil — Na zahtevo vzorci zastoj — in poštino pristo — Tudi privatnim